

DOI: 10.15421/152039

УДК:[35.07+351+342.07]:004

*Дмитро Карамішев, Ірина Іванова, Олександр Орлов**Харківський регіональний інститут державного управління**Національної академії державного управління при Президентові України*

Проблеми впровадження елементів дистанційної освіти під час карантину, спрямованого на запобігання поширення COVID-19

Події, що пов'язані з пандемією змусили по-новому визначати значення дистанційної освіти (ДО) як в усьому глобалізованому світі, так і в Україні зокрема. Швидкість подій, що розгортались, не лишила можливості заздалегідь підготуватися до нових освітніх умов. Більш того, у багатьох складалось враження, що тиждень-другий вимушених канікул швидко пройде і все повернеться до звичного режиму. Але все виявилось набагато гірше, ніж будь-хто міг заздалегідь передбачити.

Тому виникла нагальна потреба у стислі терміни перебудувати увесь освітній процес, перевести його у дистанційний режим, спираючись лише на наявні, хоча й в край обмеженні сили й засоби.

Метою статті є узагальнення досвіду ХарРІ НАДУ при Президентові України у справі впровадження дистанційних форм навчання під час карантинних заходів.

Ключові слова: *дистанційна освіта, COVID-19 Google Classroom, публічне адміністрування*

Problems of implementation of elements of distance education during quarantine aimed at preventing the spread of COVID-19

Dmytro Karamyshev, Iryna Ivanova, Oleksandr Orlov, Kharkiv Regional Institute for Public Administration National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

The events surrounding the pandemic have forced us to redefine the importance of distance education (DEC) both in the globalized world and in Ukraine in particular. The speed of the unfolding events did not leave an opportunity to prepare in advance for the new educational conditions. Moreover, many had the impression that a week or two of forced vacation will pass quickly and everything will return to normal. But everything turned out much worse than anyone could have predicted.

Therefore, there was an urgent need to restructure the entire educational process in a short time, to transfer it to a remote mode, relying only on available, albeit limited, strength and resources.

The purpose of the article is to summarize the experience of HarRI NAPA under the President of Ukraine in the implementation of distance learning during quarantine activities.

Keywords: *distance education, COVID-19, Google Classroom, public administration*

Актуальність теми.

Події, що пов'язані з пандемією змусили по-новому визначати значення дистанційної освіти (ДО) як в усьому глобалізованому світі, так і в Україні зокрема. Швидкість подій, що розгортались, не лишила можливості заздалегідь підготуватися до нових освітніх умов. Більш того, у багатьох складалось враження, що тиждень-другий вимушених канікул швидко пройде і все повернеться до звичного режиму. Але все виявилось набагато гірше, ніж будь-хто міг заздалегідь передбачити.

Тому виникла нагальна потреба у стислі терміни перебудувати увесь освітній процес, перевести його у дистанційний режим, спира-

ючись лише на наявні, хоча й в край обмеженні сили й засоби.

Метою статті є узагальнення досвіду ХарРІ НАДУ при Президентові України у справі впровадження дистанційних форм навчання під час карантинних заходів.

Виклад основного матеріалу.

Під час поширення коронавірусної інфекції і пов'язаної з цим самоізоляції багато хто заговорив про необхідність запровадження освітніх онлайн-технологій. Але одна справа – планомірний перехід в онлайн окремих видів навчальних занять, а інше – всієї навчальної роботи та ще й в режимі форс-мажору. Тому головним завданням на першому етапі було визначено будь-яким чином забезпечити безперервність навчаль-

ного процесу – перехід до проведення навчальних занять у дистанційному режимі. Це завдання було ускладнено тим, що у більшості викладачів не було не тільки достатніх навичок проведення занять в онлайн режимі, але й навіть досвіду використання відповідних програм і необхідних технічних можливостей. Незважаючи на те, що в інституті досить успішно працювала платформа дистанційного викладання Прометеус, для якої були заздалегідь розроблені відповідні дистанційні курси, було прийняте рішення не

обмежуватися винятково нею, а використувати усі можливості онлайн-спілкування.

Були переглянуті найбільш поширені платформи ДО і сформульовані вимоги, які мають бути забезпечені саме за умов, що склалися. Після проведення критичного аналізу ресурсних можливостей закладу щодо роботи з освітнім контентом було ухвалено рішення зупинитися на технологічній платформі середовища Google Classroom. Відповідність цієї платформи до найбільш суттєвих вимог наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Відповідність середовища Google Classroom вимогам до платформи дистанційного навчання:

Вимоги	Відповідність (зауваження)
I. Загальні вимоги:	
1. доступ до системи з будь-якого пристрою у будь-який час;	+(безкоштовна базова, безкоштовна корпоративна для навчальних закладів)
2. наявність мобільних застосунків для навчання;	+
3. можливість швидко зв'язатися і обговорити питання, зокрема з викладачами, студентами, адміністрацією;	+/- (відсутня роль «адміністрація»)
4. зручні інтерфейси курсів, занять, завдань, тестів;	+
5. підтримка відтворення мультимедійного контенту;	+
6. зручний і зрозумілий інтерфейс спілкування учасників навчального процесу;	+
7. можливість швидко знаходити інформацію щодо завдань, які потрібно виконати;	+
8. сповіщення про необхідність виконати завдання та його терміни.	+
II. Створення та публікація навчального контенту:	
1. зручні інтерфейси створення та публікації навчальних матеріалів, тестів;	+
2. публікація завдань за розкладом (за вказаним часом публікації);	+
3. блокування завдань після закінчення терміну їх виконання;	+
4. можливість збереження створених матеріалів та їх повторного використання;	+
III. Контроль знань та збереження результатів оцінювання	
1. зрозуміла система оцінювання, можливість бачити свій прогрес;	+
2. можливість перевіряти матеріали, що надсилаються від студентів та виставляти оцінки;	+
3. збереження оцінок у «електронному журналі»;	+
4. наявність автоматизованої перевірки тестових завдань;	+/- (тестові оцінки не інтегровані до загального електронного журналу)
IV. Авторизація та безпека:	
1. можливість створювати облікові записи для викладачів та адміністрації закладу;	+
2. можливість створювати облікові записи для учнів (їх батьків) за списком;	+
3. унеможливлення доступу сторонніх осіб;	+
4. захист персональних даних користувачів;	+
5. розмежування прав користувачів (адміністрації, викладачів, учнів, їх батьків)	+/-
V. Статистика та звіти:	
1. доступ до даних активності викладачів та учнів;	+/-
2. доступ до оцінок і статистики по кожному класу;	+/-
3. формування звітів щодо успішності учнів та активності викладачів та учнів.	+/- (не приділено уваги щодо створення спеціалізованих інструментів контролю активності викладачів)

Найбільш вагомими перевагами цієї платформи було визнано її універсальність, безкоштовність, відсутність необхідності її встановлення, та зовнішнього адміністрування, наявність мобільних додатків, простота створення середовища та простота підключення студентів.

Як показала практика, достатньо було 30 хвилинної демонстрації, для того щоб більшість викладачів підключилася до середовища і ознайомилася з найпростішими її можливостями.

Для ознайомлення з усіма можливостями цього середовища було створено консультативний центр «Віртуальна викладацька».

Лише за перший місяць функціонування центру було:

- залучено 103 учасника, які надали 286 публічних коментарів та отримали 1150 оцінок;

- опрацьовано:
 - о 30 практичних завдань;
 - о 5 тестувань;
 - о 3 опитування;
- проведено 33 відеоконсультації;
- 10 учасників пройшли курс Цифрові навички вчителів на платформі Дія;
- 5 пройшли дистанційний курс Додатки Google в освітній діяльності.

Створено: 220 курсів, 19 інтерактивних вправ, 7 електронних дошок.

Проведені тренінги щодо проведення занять у вигляді відеоконференцій у ZOOM, Hangouts, Google Meet.

Усі ці заходи дозволили повністю перевести навчальні заняття у онлайн режим, хоча слід зазначити, що саме електронна звітність дозволила одночасно висвітлити й недостатню ефективність багатьох форм дистанційного навчання, як для студентів, так і для викладачів.

Крім того, опанування викладачами і студентами засобів дистанційного нав-

чання дозволило не тільки знайти гідну відповідь на виклики часу, але й отримати навички, які раніше часто залишались поза увагою.

Дійсно, специфіка публічного адміністрування, завдання, що вирішуються, часто потребують тих же інструментів і засобів, що використовуються у дистанційному навчальному процесі – тобто маємо справу з продуктами подвійного призначення і це є тим рідкісним, але й беззаперечним додатковим бонусом, який приніс карантин! (див. табл. 2)

Напрями подальшого розвитку

Разом з тим перехід до дистанційної освіти висвітлив і багато нових проблем. Це перш за все проблеми організаційного характеру і проблеми забезпечення належного контролю. Зараз не зовсім зрозуміло, яким чином має працювати, наприклад, віртуальній деканат, або інші підрозділи. Яким чином забезпечити навчальну дисципліну й мотивацію студентів. Ці та багато інших складних проблем, ще потребують свого невідкладного вирішення.

Проте слід констатувати, що на цьому відповідальному етапі, використання зазначених технологічних можливостей надало можливість гідно відповісти на виклики, спричинені непередбачуваними подіями, що дало свій позитивний результат і продемонструвало здатність науково-педагогічного колективу швидко адаптуватися до нових умов організації освітнього процесу. Усе це дає впевненість, що використання комплексу сучасних засобів та технологій навчання сприятиме, у разі необхідності (продовження карантинних заходів), переходу національної освітньої системи на змішану форму підготовки здобувачів вищої освіти.

Таблиця 2

Додатки Google подвійного призначення – забезпечення цифрових потреб дистанційної освіти і публічного адміністрування:

<p>Навички, що необхідні для дистанційного навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • працювати в середовищі Інтернет: об'єднання учасників у захищеному середовищі, поширення інформації, тиражування, збір файлів у хмарному середовищі, контроль і історія виконання завдань, надання індивідуальних консультацій, організація дискусій; • мати змогу щодо надання рівнів дозволів для спільного використання об'єктів хмарного сховища; • опрацюють засоби ефективного узагальнення матеріалів для звітів та організації онлайн-опитувань; • оволодіти можливостями ефективного планування спільної діяльності, інформування працівників через загальнодоступні календарі; • брати участь у колективній взаємодії; • для презентації ефективності професійної діяльності узагальнення й систематизації інформації використовувати зручні швидко створювані Сайти. 	<p>додатки Google для забезпечення цифрових потреб ДО і публічного адміністрування: <i>Google Клас, Google Диск, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації, Google Форми, Google Календар, Google Сайти.</i></p>
<p>Навички, що необхідні державним службовцям і посадовим особам місцевого самоврядування:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мати практичні навички роботи Інтернет середовищі: об'єднання учасників у захищеному середовищі, поширення інформації, тиражування, збір файлів у хмарному середовищі, контроль і історія виконання завдань, надання індивідуальних консультацій, організація дискусій; • мати змогу щодо надання рівнів дозволів для спільного використання об'єктів хмарного сховища; • опрацюють засоби ефективного узагальнення матеріалів для звітів та організації онлайн-опитувань; • оволодіти можливостями ефективного планування спільної діяльності, інформування працівників через загальнодоступні календарі; • брати участь у колективній взаємодії; • для презентації ефективності професійної діяльності узагальнення й систематизації інформації використовувати зручні швидко створювані Сайти. 	